

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

gemeente

Winterswijk

Inleiding

De gemeente Winterswijk heeft een oppervlakte van in totaal 13.881 hectare. Voor het beheer van de openbare ruimte worden middelen ingezet voor onder andere:

- Wegen en verkeer, inclusief laadinfrastructuur, openbare verlichting, kunstwerken, meubilair en bebording.
- Waterbeheer, inclusief riolering en beduikering.
- Groen, inclusief buitensportcomplexen en speelterreinen.

Wegen

Wegenbeheerplan

Het wegenbeheer in de gemeente Winterswijk is zowel binnen als buiten de kom gebaseerd op het Wegenbeheerplan 2020-2024. Uitgangspunt is dat de onderhoudsbehoefte functioneel en risicogestuurd wordt bepaald. Daarvoor worden alle verhardingen tweejaarlijks aan een visuele inspectie onderworpen op basis van de schadecatalogus van het Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek (CROW). Voor het plannen van een definitieve onderhoudsmaatregel wordt er een maatregeltoets uitgevoerd ter controle van de juiste planperiode en onderhoudsmaatregel.

Het onderhouden van onverharde wegen gebeurt aan de hand van het in 2023 vastgestelde Beheer- en uitvoeringsplan onverharde wegen.

Uitvoering van de werkzaamheden aan de wegen gebeurt door verschillende partijen. ROVA doet het kleine dagelijkse onderhoud. Middelgroot onderhoud, waarbij weg- of trottoirdelen worden aangepakt, voert een marktpartij uit op basis van een onderhoudsbestek. Groot onderhoud, reconstructie van de hele weg of wijk, besteden we projectmatig aan. Uitvoering van de projecten gebeurt volgens het Investeringsplan.

In 2025 staan verschillende projecten op de planning (of zijn reeds in uitvoering).

Binnen de bebouwde kom:

- Afronding van de reconstructie van de Groenloseweg.
- Herinrichting van Hakkelerkamp Oost.
- Planvoorbereiding voor de reconstructie van de Vredenseweg.

Buiten de bebouwde kom:

- Instandhouding van het wegdek van de Pasweg en een deel van de Meenkmlenweg.
- Instandhouding van de Prangeweg en een deel van de Steengroeveweg.
- Instandhouding van recreatieve fietspaden.

Laadpalen

Verwacht wordt dat het aantal elektrische voertuigen de komende jaren een exponentiële groei gaat doormaken. Ook in Winterswijk.

Deze ontwikkeling betekent dat de vraag naar laadplekken gaat toenemen.

Prognoses van kennis- en innovatiecentrum ElaadNL wijzen uit dat de behoefte in Winterswijk in 2025 en 2030 groeit naar respectievelijk 102 en 270 laadplekken in de openbare ruimte. De strategie hiertoe is vastgelegd in de Integrale visie op laadinfrastructuur en plaatsingsleidraad Winterswijk. De visie heeft een zichttermijn van tien tot vijftien jaar en is in 2021 door de raad vastgesteld. Elektrisch vervoer is, als onderdeel van de landelijke mobiliteitsopgave, onderhevig aan technologische ontwikkelingen die elkaar in hoog tempo opvolgen. Er hebben zich ontwikkelingen voorgedaan op het gebied van snelladen, logistiek en doelgroepenvervoer. Dit betekent dat wij in 2025 willen werken op basis van een geactualiseerde visie, die eind 2024 ter besluitvorming wordt voorgelegd.

We geven uitvoering aan de visie door vraaggestuurd en proactief laadpalen te plaatsen in de openbare ruimte. Dit doen wij door deelname aan de regionale concessie publieke laadinfrastructuur van de provincies Gelderland en Overijssel. Deze concessie is in 2024 met twee jaar verlengd, waardoor Vattenfall Incharge ook in de jaren 2025, 2026 en 2027 verantwoordelijk is voor plaatsing van reguliere publieke laadpalen in Winterswijk.

Openbare verlichting

Het Beleids- en beheerplan openbare verlichting vormt de basis voor het vervangen, beheren en onderhouden van openbare verlichting. Eind 2024 wordt een geactualiseerd plan ter besluitvorming aangeboden dat richting geeft aan de jaren 2025 en verder. Het doel van openbare verlichting blijft ongewijzigd. Dat wil zeggen dat openbare verlichting een bijdrage kan leveren aan de verkeersveiligheid, het bevorderen van de verkeersdoorstroming, de sociale veiligheid en het creëren van een sfeervolle leefomgeving.

Hoewel het doel met name een functioneel karakter heeft, is ook openbare verlichting aan verandering onderhevig. Technologische en maatschappelijke ontwikkelingen bieden nieuwe inzichten en kansen bij nieuw te plaatsen verlichting en veranderingen in bestaande situaties. Thema's als (en doelstellingen op het gebied van) energie en milieu, circulariteit en flora en fauna zijn dan ook van steeds groter belang. Technieken als led, markering en reflectie en licht op maat kunnen hier in belangrijke mate aan bijdragen.

In 2025 gaan wij door met vervanging en regulier onderhoud van lichtmasten en armaturen. We hebben echter te maken met het niet meer beschikbaar hebben van bepaalde lamptypen, waardoor alle verlichting - led uitgezonderd - vervangen dient te worden zodra de lamp stuk is. Hiervoor zijn de beschikbare budgetten niet toereikend.

Indien er voldoende middelen zijn, kunnen nieuwe technieken worden toegepast. Daarmee kunnen wij inzetten op kostendaling op de langere termijn, terwijl de prestaties verder verbeteren.

Civiele kunstwerken

Onderhoud van civiele kunstwerken (bruggen, duikers en tunnel) gebeurt op basis van visuele en technische inspecties. De inspectieresultaten worden vastgelegd in een beheerprogramma. Het beheerplan is in 2023 geactualiseerd en is de basis voor het plannen en uitvoeren van onderhoudsmaatregelen. Uitgangspunt is het behouden van een minimaal verkeersveilig niveau. De daaruit voortvloeiende vervangingsinvesteringen zijn in het Investeringsplan opgenomen.

De exploitatielasten van wegen en verkeer, laadinfrastructuur, openbare verlichting en civiele kunstwerken zijn in 2025 geraamd op € 5,5 miljoen inclusief de lasten voor straatnaamgeving en huisnummering, bermbeheer en gladheidbestrijding. De exploitatielasten bestaan uit € 3,2 miljoen aan niet-beïnvloedbare kapitaallasten (rente en afschrijving) en een bijdrage van € 740.000 aan ROVA.

De geraamde investeringen in wegen en verkeer, laadinfrastructuur, openbare verlichting en civiele kunstwerken voor 2025 zijn € 2,9 miljoen. Er zijn geen subsidiabele provinciale bijdragen.

De geraamde investeringen in riolering voor 2025 zijn € 2,2 miljoen.

Kengetallen wegen

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Verharde wegen binnen de kom	101 km	101 km	102 km	103 km	103 km	103 km	103 km	103 km
Verharde wegen buiten de kom	212 km	212 km	212 km	213 km	213 km	213 km	213 km	213 km
Zandwegen	125 km	125 km	125 km	125 km	125 km	125 km	125 km	125 km
Fietspaden	39 km	40 km	40 km	42 km	42 km	42 km	42 km	42 km
Voormalige RAL-fietspaden	58 km	58 km	58 km	58 km	58 km	58 km	58 km	58 km
Instandhouding wegen binnen de kom	1,5 km	3,2 km	1,7 km	2,7 km	2,0 km	3,2 km	3 km	3,1 km
Instandhouding wegen buiten de kom	5,7 km	4 km	3,1 km	3 km	3,9 km	3,8 km	4,2 km	2,3 km
Instandhouding fietspaden	3,2 km	0 km	1,6 km	1,8 km	1,5 km	1,7 km	1,4 km	1,2 km
aanleg fietspaden			1,2 km					
Openbare verlichting	5.327st	5.377st	5.395 st	5.425 st	5.425 st	5.425 st	5.641 st	5.676 st
Vervanging openbare verlichting	46 st	32 st	93 st	95 st	95 st	95 st	95 st	125 st
Vervanging openbare verlichting armaturen							100 st	125 st
Bruggen	70 st	70 st	70 st	70 st	70 st	70 st	70 st	70 st
Vervanging bruggen (autoverkeer)	1 st	0 st	0 st	0 st	0 st	0 st	1 st	0 st
Vervanging brugdekken (autoverkeer)	0 st	0 st	1 st	1 st	0 st	0 st	0 st	0 st
Vervanging voetgangers-/fietsbruggen (dek)	1 st	1 st	0 st	0 st	0 st	0 st	1 st	0 st
Tunnel	1 st	1 st	1 st	1 st	1 st	1 st	1 st	1 st

Waterbeheer inclusief riolering en beduikering

Beleid en samenwerking

Het Water- en Rioleringsprogramma Winterswijk 2024-2028 vormt de leidraad voor het aanleggen, beheren en onderhouden van de riolerings- en afwateringsstelsels in de gemeente Winterswijk. De basis is 'minder verstenen en verzamelen, meer vergroenen en verspreiden'. In bestaande wijken wordt door afkoppelen en bovengrondse afvoer van hemelwater bijgedragen aan het verminderen van het waterprobleem (wateroverlast en droogte). In 2025 werken we risicogestuurd met ons rioolbeheer voor reiniging & inspectie en voor renovatie & vervanging. We nemen niet alleen de afschrijvingstermijn, maar ook de kwaliteit en het risico mee. Daardoor is een betere kostenafweging mogelijk.

De regionale en lokale samenwerkingen binnen Achterhoek+ en WintLicht worden in 2025 gecontinueerd. Binnen Achterhoek+ is aandacht voor het landelijke Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA) en de Omgevingswet. Verder is er regionaal een programmaplan voor de aanpak van droogte in de Achterhoek gemaakt. Het gaat daarbij vooral om de problematiek in het buitengebied. Het Waterteam Wintlicht (Winterswijk, Oost Gelre en Waterschap Rijn en IJssel) werkt aan de ketenoptimalisatiekansen in het inzamel- en transportstelsel.

Beheer, onderhoud en vervanging

Belangrijk hulpmiddel voor het beheer van riolering en water is het centrale databeheersysteem Brutis (voorheen Kikker). Het optimaliseren van het systeem is een continu proces, met als doel dat alle relevante gegevens 'met een druk op de knop' beschikbaar zijn. Om het risicogestuurde rioolbeheer mogelijk te maken, wordt gebruik gemaakt van Rasmariant. Op basis van deze gegevens kan de meerjarenplanning voor vervanging & reparatie en voor reiniging & inspectie worden opgesteld. Deze gegevens worden vervolgens gekoppeld aan onze Mapkit-software. Onderhoud en vervanging van (druk)riolering en afwatering, inclusief de meting van grondwaterstanden en monitoring van gemengde riool-overstorten, worden uitgevoerd door ROVA en externe partijen. Ook het reinigen van rioleringen, drainage, kolken en lijnafwatering wordt op deze wijze opgepakt. In 2024 is een nieuw inspectie- en reinigingscontract opgesteld, op basis van risicogestuurd

rioolbeheer. Ook voor het onderhoud van de drainage is een nieuw contract gemaakt. De uitvoering van deze contracten gaat in 2025 verder.

Projecten die in 2025 op stapel staan, zijn:

- Herinrichting Hakkelerkamp Oost. Hier wordt de riolering vervangen en wordt het hemelwater afgekoppeld (en waar mogelijk geïnfiltrerd).
- Afronding reconstructie van de Groenloseweg. In het ontwerp wordt naar kansen/mogelijkheden gezocht om het schone water af te koppelen van het vuile water. Aansluitend staat de herinrichting van de Vredenseweg op de planning.
- Werkzaamheden Dennenoord. De riolering is geïnspecteerd en op basis van de resultaten wordt een maatregelenpakket opgesteld om ook in de toekomst een adequate afwatering van het industrieterrein te hebben.
- Het onderzoek naar blauwalg in het Strandbad is afgerond. De aanbevelingen uit het rapport zijn overgenomen om de kans op blauwalg zo klein mogelijk te houden. Dit blijft in 2025 doorlopen.
- De vervuiling van de Osink Bemersbeek in Kotten. Om het risico op vervuiling vanuit de hemelwaterriolering te verkleinen, zijn oplossingsrichtingen verkend. In afstemming met het waterschap en de buurt worden de uitvoeringsmaatregelen (aanleg van een infiltratieveld) in 2024/2025 gerealiseerd.
- Het vervangen van pompunits en gemalen. Het reguliere onderhoud van de drukriolering in het buitengebied wordt middels een meerjarig bestek gedaan.
- Om de doorstroming tussen de Wooldseweg/Wamelinkweg te verbeteren, wordt dit stuk verlegd en verdiept.

De exploitatielasten met betrekking tot waterbeheer inclusief riolering en beduikering, zijn in 2025 geraamd op € 3,5 miljoen. Dit is inclusief € 1,3 miljoen kapitaallasten (rente en afschrijving) en een bijdrage van € 265.000 aan ROVA. De geraamde investeringen in de riolering voor 2025 zijn € 2,2 miljoen.

Kengetallen riolering en waterbeheer

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Riolering gemengd en vuilwater	120 km	120 km	121 km	121 km	122 km	122 km	122 km	122 km	122 km
Riolering hemelwater	62 km	62 km	63 km	63 km	65 km	65 km	66 km	66 km	66 km
Drukriolering persleiding	268 km	268 km	268 km	268 km	270 km	270 km	270 km	270 km	270 km
Drukriolering pompunits	1.007 st	1.009 st	1.011 st	1.011 st	1.015 st	1.015 st	1.015st.	1.015 km	1.015 km
Kolken	9.200 st	9.230 st	9.260 st	9.260 st	9.290 st	9.290 st	9.300st.	9.300st.	9.300st.
Wadi's	15 st	15 st	15 st	15 st	15 st	15 st	15st.	15 st	15 st
Bergingsvijver	10 st	10 st	11 st	11 st	11 st	11 st	11 st	11 st	11 st
Aansluitingen riolering	10.350 st	10.400 st	10.440 st	10.440 st	10.490 st	10.490 st	10.500st	10.500 st	10.500 st
Aansluitingen drukriolering	2.660 st	2.665 st	2.670 st	2.670 st	2.710 st	2.710 st	2.710st	2.710 st	2.710 st
Vervanging riolering	1 km	0 km	1,1 km	1,1 km	0,5 km	0,5 km	1 km	0,5 km	0,5 km
Aanleg hemelwaterriolering	1 km	1 km	1,1 km	1,1 km	1,7 km	1,7 km	1 km	1 km	1 km
Afgekoppeld verhard oppervlak	1 ha	0	0	0	1,9 ha	1,9 ha	1,5 ha	1,5 ha	1,5 ha
Inspectie en reiniging riolering	5 km	8 km	5 km	5 km	5 km	5 km	5km	5 km	15 km

Stedelijk groen en buitensportcomplexen

Stedelijk groen

Het onderhoud van het stedelijk groen vindt plaats op basis van beeldkwaliteit. Bij herinrichting van groen wordt gewerkt volgens de vastgestelde Groenstructuurvisie, met aandacht voor thema's als biodiversiteit en klimaatadaptatie. Waar mogelijk

wordt het beheer van het openbaar groen afgestemd op het vergroten van de biodiversiteit.

Jaarlijks renoveren we kleine delen van het openbaar groen en de gemeentelijke sportvelden. Grootschalige vervangingen van groen worden uitgevoerd in combinatie met kapitaalswerken/reconstructies.

Bij de reconstructie van de Groenloseweg worden bomen aangeplant en groenvakken opnieuw ingericht. De wijk Hakkelerkamp Oost wordt heringericht. Afhankelijk van de voortgang van de civiele werkzaamheden wordt in het laatste kwartaal van 2025 gestart met de aanleg van het openbaar groen.

Het laanbomenbestand in het buitengebied is oud; slechte lanen moeten worden vervangen. Ook in 2025 worden op enkele plekken slechte lanen en laandelen gekapt en worden weer nieuwe bomen geplant.

De exploitatielasten voor het onderhoud van het stedelijk groen worden voor 2025 geraamd op € 4 miljoen. Dit is grotendeels (€ 2,8 miljoen) de bijdrage aan ROVA. De geraamde groeninvesteringen voor 2025 zijn € 400.000.

Buitensportcomplexen

Kunstgrasvelden die langer dan acht jaar liggen, worden tweejaarlijks gekeurd.

Indien de velden tien jaar of ouder zijn, worden ze jaarlijks gekeurd. In dit kader zijn de diverse kunstgrasvelden van SC Meddo, FC Winterswijk en FC Trias in 2024 aan een keuring onderworpen. De keuring van 2024 wees uit dat de kunstgrasvelden van SC Meddo en FC Winterswijk zijn goedgekeurd; vervanging wordt daarom doorgeschoven naar 2025. Afhankelijk van de keuringsresultaten worden indien nodig aanvullende onderhoudswerkzaamheden en/of reparaties uitgevoerd. Bij een volledige afkeuring (meestal na minimaal twaalf jaar voor rubber ingevulde velden en na minimaal vijftien jaar voor zand ingevulde velden), worden deze velden opgevoerd voor volledige vervanging.

Uitvoering van de werkzaamheden aan de sportcomplexen gebeurt door verschillende partijen. ROVA doet het klein dagelijks onderhoud. Groot onderhoud, het vervangen van velden en verlichting, besteden we projectmatig aan. Uitvoering van de projecten gebeurt volgens het Investeringsplan.

In 2025 worden de volgende kunstgrasvelden vervangen (toplaag):

- FC Winterswijk, veld 1, 2, 3
- SC Meddo, hoofdveld
- WMHC Avanti/Wiko, tweede veld

De jaarlijkse exploitatielasten voor onderhoud aan buitensportcomplexen worden in 2025 geraamd op € 168.000. Dit is grotendeels (€ 115.000) de bijdrage aan ROVA. De geraamde investeringen in de buitensportcomplexen in 2025 zijn € 594.000.

Kengetallen groen

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Areaal groen	142,9 ha	143,4 ha	143,4 ha	143,4 ha	143,6 ha	143,6 ha	143,6 ha	143,6 ha	143,6 ha
Vervanging groen	0,1 ha	0,1 ha	0,2 ha	0,2 ha	0,2 ha	0,2 ha	0,2 ha	0,2 ha	0,2 ha

Gebouwen

Het is gebruikelijk om eens in de vier jaar een nieuw Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) op te laten stellen. In 2024 is een nieuw MJOP opgeleverd door het Nibag. We zijn bezig om het gemeentelijk vastgoed in de komende jaren te verduurzamen. Het verduurzamen van het vastgoed vindt plaats op natuurlijke momenten, zodat er geen onnodige uitgaven worden gedaan en de financiële middelen zo efficiënt mogelijk worden ingezet. Dus als gepland onderhoud nog niet nodig is, dan stellen we het uit.

De investeringen die met het verduurzamen gemoeid zijn, worden jaarlijks gedeeltelijk onttrokken aan de voorziening die voor deze locaties aanwezig is. De financiële consequenties van het verduurzamen zijn onderdeel van het MJOP van het gemeentelijk vastgoed. Daar waar er bijstellingen van de budgetten plaats dienen te vinden door externe invloeden, voortschrijdende inzichten of gewijzigde plannen, worden deze verwerkt in de jaarlijkse budgetcycli. Panden waarvan wordt geacht dat deze in de komende jaren worden afgestoten, zijn in de exploitatiebegroting in de reguliere onderhoudskosten opgenomen.

Kengetallen gebouwen

De gemeente beheert naast gronden ook gebouwen, kunstobjecten, herdenkingsmonumenten en fonteinen. Het betreft:

- 30 gebouwen
- 32 herdenkingsmonumenten en kunstobjecten
- 4 fonteinen/pompen

	2022	2023	2024
Huisvesting organisatie	2	2	2
Brandweer	1	1	1
Begraafplaats	4	4	4
Cultuurhistorie	3	3	3
Sport	9	9	9
Peuterspeelzaal	1	1	1
Niet voor openbare dienst bestemde gebouwen	14	14	14

